

Išnašos. Kiekvienas kūrinys kaip
skirtingas įėjimas į tą pačią parodą

2013 vasario 14 – kovo 17
www.cac.lt

Ilustracija: Maurice Sendak

Prisipažinsiu, man trūksta vaizduotės. Apsilankiusi parodose pernelyg dažnai jaučiuosi papuolusi į vieną gerai žinomą kino sceną iš filmo „Būti Džonu Malkovičiumi“ („Being John Malkovich“, 1999). Šioje scenoje filmo personažas Džonas Malkovičius, kuris vaidina fiktyvų save, pro netikėtai atrastą porttalą patenka į savo sąmonę ir joje susitinka su įvairiausiais savęs pavidalais – šioje scenoje bet koks *kitas* (įskaitant ir kalbą) yra Malkovičiaus personažo atitikmenys. Tikriausiai matėte. Kodėl taip jaučiuosi? Netrukus paaiškinsiu plačiau.

Siūlau atlikti mažą vaizduotės eksperimentą ir įsivaizduoti parodą ne kaip visų fizinių parodų sudarančių kūrinių sumą, bet kaip žiūrovo susitikimų su kūriniais erdvė, kurioje paroda yra į atskirus kūrinius nedalomas vienetas, vientisa naujos kokybės erdvė. Kaip galime kalbėtis apie tokią subjektyvią erdvę?

Vladimiro Nabokovo romaną „Blyški ugnis“ („Pale Fire“, 1962) struktūriškai sudaro dvi dalys – fikcinio autoriaus Džono Šeido (John Shade) parašyta 999 eilučių heroinė poema „Blyški ugnis“ ir šios poemos komentarai, kurių autorius yra Džono Šeido kaimynas ir kolega akademikas Čarlzas Kinbotas (Charles Kinbote). Kartu šios dvi struktūrinės dalys sudaro pasakojimą, kuriame abu autoriai yra ir pagrindiniai personažai. Panašiai, grįžtant prie parodų lankymo temos, bet kuri paroda irgi yra mažų mažiausiai dvinarė sistema. Pirma, parodos kūriniai yra visų kūrinių bendrai kuriamos parodinės erdvės komentarai ir, antra. – jie yra kūriniai patys sau, nes, atmetus negausias išimtis, tokiais jie buvo iki šios parodos ir tokiais liks šiai parodai pasibaigus.

Arba tarkime, kad meno kūrinys veikia kaip teleportacijos mašina (arba išnaša). Teorinis teleportacijos mašinos modelis yra pagrįstas veikiau ne transporto priemonės, pavyzdžiui, kirmgraužos (angl. *wormhole*) tarp skirtingų erdvėlaikių, bet kopijavimo aparato idėja. Pavyzdžiui, jei norėtumėte teleportuotis, pirmiausia būtumėte nuskenuotas, tada duomenys apie jus būtų nusiųsti į norimą teleportacijos vietą, o ten, pasinaudojus gauta informacija, būtų atspausdintas naujas jūs. Taigi, egzistuočių mažiausiai du jūs, tiesa, skirtinguose erdvėlaikiuose.

Pratęskime šį eksperimentą. Įsivaizduokite save, vienu metu įeinantį į tą pačią erdvę, tarkime, parodos erdvę, pro skirtingas duris, pavyzdžiui, šešias, ne, dvylika durų, ir visus save sutinkančius toje pačioje erdvėje. Dvylika jūsų, beveik identiškų, vienoje erdvėje. Beveik identiškų, nes visi jūs būtumėte įėję pro skirtingas duris, taigi, itin maža jūsų turima turimos informacijos dalis skirtųsi. Įdomu, koks būtų jūsų pokalbis?

Pasikartosiu, man trūksta vaizduotės. Bet jūs žinote apie ką kalbėtumėtės ar ne?